

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено теоретичні та практичні аспекти формування стратегії розвитку підприємства на основі бізнес-планування. Визначено роль бізнес-плану як інструменту стратегічного управління, що забезпечує обґрунтування цілей розвитку та шляхів їх досягнення. Проаналізовано основні етапи формування стратегії розвитку підприємства, зокрема стратегічний аналіз, визначення цілей, розробку бізнес-плану та реалізацію стратегічних заходів. Наведено приклади ефективного використання бізнес-планування провідними підприємствами. Обґрунтовано, що інтеграція стратегічного управління та бізнес-планування є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: стратегія розвитку, бізнес-планування, підприємство, стратегічне управління, конкурентоспроможність.

Abstract

The article examines theoretical and practical aspects of forming an enterprise development strategy based on business planning. The role of a business plan as a strategic management tool is determined, which ensures the justification of development goals and ways to achieve them. The main stages of forming an enterprise development strategy are analyzed, including strategic analysis, goal setting, business plan development, and implementation of strategic measures. Examples of effective use of business planning by leading enterprises are presented. It is substantiated that the integration of strategic management and business planning is a key factor in increasing enterprise competitiveness.

Keywords: development strategy, business planning, enterprise, strategic management, competitiveness.

Вступ

У сучасних умовах розвитку економіки підприємства функціонують в умовах високої конкуренції, нестабільності ринкового середовища та швидких технологічних змін. У таких умовах особливої актуальності набуває формування ефективної стратегії розвитку, яка дозволяє підприємству забезпечити стійке зростання та конкурентоспроможність[1].

Важливим інструментом реалізації стратегії розвитку є бізнес-планування. Бізнес-план виступає не лише документом для залучення інвестицій, а й комплексним інструментом стратегічного управління, що забезпечує обґрунтування управлінських рішень та прогнозування результатів діяльності.

Метою статті є дослідження процесу формування стратегії розвитку підприємства на основі бізнес-планування та визначення напрямів підвищення його ефективності.

Результати дослідження

Формування стратегії розвитку підприємства на основі бізнес-планування передбачає комплексний підхід до управління, який поєднує стратегічне бачення та детальне планування діяльності.

Сучасні дослідження підтверджують, що стратегічне планування має значний вплив на ефективність діяльності підприємства та його фінансові результати. Крім того, бізнес-планування дозволяє забезпечити взаємозв'язок між стратегічними цілями та операційною діяльністю підприємства, що є критично важливим для досягнення довгострокових результатів[2].

Основними етапами формування стратегії розвитку на основі бізнес-плану є:

- аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища;
- визначення стратегічних цілей;

- розробка бізнес-плану;
- оцінка ресурсного потенціалу;
- реалізація стратегії;
- контроль і коригування результатів.

Бізнес-план виконує функцію інтеграційного механізму, який поєднує всі аспекти діяльності підприємства: виробничі, фінансові, маркетингові та інвестиційні. Завдяки цьому забезпечується узгодженість стратегічних рішень та ефективне використання ресурсів[3].

Практика провідних підприємств підтверджує ефективність використання бізнес-планування у стратегічному управлінні.

Компанія Apple формує стратегію розвитку на основі детального планування інноваційних продуктів, що дозволяє забезпечити стабільне зростання та лідерство на ринку.

Компанія Amazon активно використовує бізнес-планування для розширення нових напрямів діяльності, зокрема хмарних сервісів та логістичних послуг, що дозволяє їй диверсифікувати бізнес та підвищувати конкурентоспроможність.

Компанія Tesla застосовує стратегічне планування, орієнтоване на інновації та довгострокові цілі, що забезпечує її лідерські позиції на ринку електромобілів.

Українські підприємства також впроваджують сучасні підходи до бізнес-планування. Зокрема, підприємства харчової та легкої промисловості використовують бізнес-плани для модернізації виробництва, виходу на нові ринки та підвищення ефективності діяльності[4].

Сучасні дослідження свідчать, що стратегічне бізнес-планування є одним із ключових інструментів формування конкурентних переваг підприємства. Воно дозволяє підприємству адаптуватися до змін ринкового середовища, оптимізувати витрати та підвищити ефективність діяльності.

Важливим аспектом є використання цифрових технологій у процесі бізнес-планування. Аналітика даних, автоматизовані системи управління та моделювання бізнес-процесів дозволяють підвищити точність прогнозів та ефективність прийняття управлінських рішень[5-6].

Таким чином, формування стратегії розвитку підприємства на основі бізнес-планування забезпечує системність управління, підвищує ефективність діяльності та сприяє досягненню стратегічних цілей.

Висновки

У результаті дослідження встановлено, що бізнес-планування є важливим інструментом формування стратегії розвитку підприємства. Воно забезпечує обґрунтування стратегічних рішень, узгодження цілей та ефективне використання ресурсів.

Практика провідних підприємств підтверджує, що інтеграція стратегічного управління та бізнес-планування дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємства, забезпечити його стійкий розвиток та адаптацію до змін ринкового середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Podolska O. V. Strategic planning system as a source of competitive advantages // *Business Inform.* 2025.
2. Dhlamini J. Understanding strategic planning // *Strategy & Leadership.* 2024.
DOI: <https://doi.org/10.1108/SL-09-2024-0083>
3. Khasawneh F. Strategic Planning for Sustainable Development // *Review of Economics and Finance.* 2023.
4. Pavlov G. The role of business planning in enterprise strategy // *Journal of Management.* 2023.
5. Sharipov F. Strategic planning of enterprise development // 2024.
DOI: <https://doi.org/10.24182/2073-6258-2023-22-4-48-55>
6. Makedon V. Strategic management system development // 2023.

Налисник Крістіна Сергіївна – студентка групи П-22бз, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: CS2004@gmail.com

Науковий керівник: **Коваль Наталія Олегівна** — к.е.кон. наук, доцент кафедри ФІМ, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Nalysnyk Kristina – student of group P-22b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: CS2004@gmail.com

Supervisor: **Koval Nataliya Ol.** — PhD Professor of the Department of FIM, , Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia